

Deze **checklist** bevat de toets aan het Nederlandse internationaal privaatrecht (artikelen 100 en 101 van boek 10 BW) tbv de vraag of een in het **buitenland gedane erkenning** door een Nederlander van een minderjarig kind leidt tot verkrijging van het Nederlanderschap.

Met aan het eind:

Wetsgeschiedenis internationaal privaatrecht (ipr)

Wetteksten erkenningsartikelen nationaliteitsrecht

Wetteksten erkenningsartikelen burgerlijke wetboeken

Volg de onderstaande stappen als een buitenlands document inzake ‘erkenning’ wordt aangeboden:

1 Onderzoek waar het aangeboden buitenlandse document is opgesteld

Het document moet zijn opgemaakt buiten Nederland. Een op een buitenlands consulaat in Nederland opgesteld document, waaruit een erkenning zou blijken, wordt niet geaccepteerd. Een buitenlands consulaat behoort tot het Nederlandse grondgebied (artikel 4 Verdrag inzake consulaire betrekkingen, Trb. 1981, 143).¹ Het betreft dan een erkenning die in Nederland heeft plaatsgevonden en niet een ‘buitenslands’ tot stand gekomen rechtsfeit of rechtshandeling. Gelet hierop komen de artikelen 10:101 jo 10:100 BW niet aan de orde. Het maakt hierbij niet uit of de Nederlandse erkenner ook nog een andere nationaliteit heeft.

2 Onderzoek of de rechtsfiguur “erkenning” (of wettiging) voorkomt in het betreffende buitenlandse positieve afstammingsrecht

In het vreemde afstammingsrecht moet tussen erkenner en het erkende kind door de nu voorliggende rechtshandeling een formele afstammingsrelatie zijn ontstaan.² De vraag is: kan dit (naar vreemd recht als natuurlijk kind van de moeder geboren) kind volgens het nationale recht van het kind worden erkend of gewettigd³?

3 Onderzoek of het kind niet reeds een andere juridische vader had voordat het aangeboden buitenlands stuk werd opgemaakt

Let op de mogelijkheid dat bij verschillende burgerlijke standen in één land of meer landen erkenningsaktes zijn opgemaakt. Een kind is staande huwelijk geboren en heeft daardoor reeds een juridische vader, maar wordt alsnog ‘erkend’ door een Nederlander. In sommige landen kan een erkenning plaatsvinden bij geboorteaangifte, die feitelijk vaker kan worden gedaan.⁴ Dit laatste leidt soms tot het in de zaak aanwezig zijn van twee of meer geboorteaakten, alle tardief en in verschillende jaren opgemaakt met steeds verschillende inhoud.⁵ Uitgegaan dient te worden van de eerste geldig opgemaakte akte. Een ‘tweede’ erkenning (en dan bijvoorbeeld door een Nederlander) is niet vatbaar voor erkenning in Nederland op grond van artikel 10:101 lid 2 onder a BW, want het kind heeft al twee juridische ouders ttv de erkenning (vgl. art. 1: 204, 1e lid, aanhef en onder e BW⁶).

1 Ars Aequi, Internationaal privaatrecht, K.Boele-Woeli, katern 60.

2 Over het algemeen kennen islamitische landen deze rechtsfiguur niet. Een “erkenningsakte” uit een degelijk land (bijvoorbeeld Syrië of Marokko) is niet vatbaar voor erkenning in Nederland (zie een uitspraak over Marokkaans recht en de rechtsfiguur erkenning op rechtspraak.nl: ECLI:NL:GHSHE:2013:BZ8650).

3 Let op! Er zijn rechtstelsels die eisen dat voorafgaand aan de ‘wettiging’ een ‘erkenning’ plaats heeft. Die ‘erkenning’ moet dan wel ook naar Nederlands IPR rechtsgelding zijn geweest.

4 Zie ECLI:NL:OGHACMB:2013:22, ECLI:NL:RBSGR:2012:BV5588 en ECLI:NL:RBDHA:2013:CA3162).

5 Dit is ihb bekend uit Dominicaanse en Ghanese zaken. Onder deze omstandigheid bestaat op voorhand gerede twijfel aan de afstamming en de identiteit van de betrokkene zodat in beginsel geen enkel van de documenten wordt erkend in Nederland: RB Den Haag 08.10.2015.

6 In de periode 01.04.2001-01.04.2014: artikel 1:204, lid 1, onder f BW.

Checklist buitenlandse erkenning en Nederlanderschap

Alleen een kind dat is geboren uit een op dat moment ongehuwde vrouw, kan worden erkend. Een kind geboren staande huwelijk (al dan niet naar vreemd recht) heeft altijd (volgens hetzelfde van toepassing zijnde recht) een juridische vader.⁷ Door een latere procedure tot ontkenning van het juridische vaderschap kan het kind 'vaderloos' zijn geworden, waarna wel een rechtsgeldige erkenning mogelijk is geweest.

4 Onderzoek de datum van de erkenning.

Het nationaliteitsgevolg (*de wel of niet verkrijging Nederlanderschap*) van een erkenning moet worden beoordeeld naar de regels die gelden op het tijdstip waarop die erkenning heeft plaatsgevonden.⁸ Dit in verband met de rechtszekerheid, zowel voor betrokkenen als voor de Staat. Als gevolg hiervan wordt niet het Nederlanderschap [opeens] alsnog [na een tijd] verkregen als het (Nederlandse of het buitenlandse) afstammingsrecht wijzigt (vaak: soepeler wordt ten aanzien van afstammingsrelaties van niet-wettig geboren kinderen).

5 Onderzoek of sprake is van een ongehuwde of een gehuwde Nederlandse man op de datum van de erkenning

- Ongehuwde man: ga verder met nummer 7.

6. Gehuwde Nederlandse man op de datum van de erkenning: onderzoek de woonplaats van de man op die dag.

Er zijn de volgende situaties mogelijk:

- a) de man woonde ten tijde van de erkenning in Europees Nederland of buiten het Koninkrijk; of
- b) de man woonde ten tijde van de erkenning in de Nederlandse Antillen, later Curacao of Sint Maarten, dan wel Aruba.

Ad a1) De erkenning is vóór 1 april 1998 gedaan en de gehuwde man woonde in Europees Nederland of buiten het Koninkrijk⁹. Er gold een absoluut verbod voor een gehuwde man om een kind te erkennen.

Als de man voor de geboortedag van het erkende kind al meer dan 306 dagen was gehuwd, is de erkenning nietig. Het kind is geen Nederlander geworden. Of een rechter op enig moment heeft geoordeeld of nog oordeelt dat er 'family life ex art. 8 EVRM' dan wel 'een nauwe persoonlijke betrekking ex art. 1:204 lid 1, sub e (oud) BW' ten tijde van de erkenning aanwezig was, leidt niet tot verkrijging van het Nederlanderschap. Uit de uitspraak van 19 januari 2018¹⁰ van de Hoge Raad volgt: Volgens vaste rechtspraak van het EHRM kan aan art. 8 EVRM op zichzelf geen aanspraak op verkrijging van een bepaalde nationaliteit kan worden ontleend. Mede gelet op het belang van de rechtszekerheid dat wordt gediend door het stelsel van de RWN, gaat het de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te buiten om te beslissen in hoeverre de latere wetswijziging en de gevolgen die daaraan zijn verbonden voor de invulling van de weigeringsgrond van de openbare orde kunnen meebrengen dat (een) erkenning door (een) gehuwde man tijdens het voor hem geldende absolute erkenningsverbod tot gevolg heeft gehad dat ingevolge art. 4 (oud en huidig) RWN alsnog het Nederlanderschap is verkregen, hetzij op het tijdstip van de versoepeling van het voor hem geldende absolute erkenningsverbod, hetzij op enig tijdstip gelegen tussen de buitenlandse erkenning en de

⁷ Zie voor een uitzondering ECLI:NL:RBDHA:2015:6768: Belgische geboorteakte zonder [juridische] vader, terwijl het kind is geboren uit een gehuwde moeder.

⁸ HR 19.01.2018, Encarnacion, ECLI:NL:HR:2018:59.

⁹ De meeste Nederlanders die buiten het Koninkrijk wonen, vallen onder het Nederlandse burgerlijk recht. Alleen op een Nederlander, die vanuit een van de 6 Caribische eilanden buiten het Koninkrijk is gaan wonen, is het Caribisch familierecht (nog) van toepassing.

¹⁰ HR 19.01.2018, ECLI:NL:HR:2018:59.

Checklist buitenlandse erkenning en Nederlanderschap

versoepeling van het voor hem geldende absolute erkenningsverbod, hetzij op enig tijdstip gelegen na de versoepeling van het voor hem geldende absolute erkenningsverbod. Het is aan de wetgever om te beslissen of een dergelijke ingrijpende inbreuk op het stelsel van de RWN gerechtvaardigd is en, zo ja, op welke wijze deze vorm dient te krijgen.

Ad a2) De erkenning is na 1 april 1998 en vóór 1 april 2014 gedaan en de gehuwde man woonde in Europees Nederland of buiten het Koninkrijk¹¹. Er gold een relatief verbod voor een gehuwde man om een kind te erkennen.

Een gehuwde Nederlandse man kon in Nederland vanaf 1 april 1998 tot 1 april 2014 *niet* een kind erkennen, maar moest daarvoor toestemming van de rechter hebben.¹² Ontbreekt deze voorafgaande toestemming, dan is en blijft een erkenning van een minderjarige door een op dat moment met een andere vrouw gehuwde Nederlandse man van voor 1 april 2014 nietig voor het moment van de erkenning zelf; er is om die reden geen sprake van Nederlanderschapsverwerving.¹³

Alleen als een rechter¹⁴ in het verleden heeft vastgesteld, dan wel heden¹⁵ alsnog vaststelt, dat *'ten tijde¹⁶ van de door de man gedane erkenning tussen hem en de moeder een band heeft bestaan die in voldoende mate met een huwelijk op één lijn valt te stellen, of dat op dat moment tussen de man en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestond'* valt de nietigheid weg.¹⁷ In zo'n geval is wel sprake van Nederlanderschapsverkrijging door erkenning tijdens de minderjarigheid¹⁸, tenzij de erkenning plaatsvond in de periode 01.04.2003-01.03.2009¹⁹ of als na 01.03.2009 de erkende minderjarige tussen de 7 en 18 jaar oud is²⁰.

De wijziging in 2014 van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek (art. 1:204 lid 1, BW) heeft in het bovenstaande geen verandering gebracht. Noch op 1 april 2014 noch op enig ander moment heeft een erkenning door een gehuwde man van voor 1 april 2014 'automatisch' geleid tot het verkrijgen van het Nederlanderschap²¹ (dus er is geen sprake van het nu hebben van het Nederlanderschap).

Ad a3) De erkenning is ná 1 april 2014 gedaan en de man woonde ten tijde van de erkenning in Europees Nederland of buiten het Koninkrijk. Voor meer uitleg van het na 1 april 2014 geldende Nederlandse recht mbt het erkennen van een kind door een gehuwde man of vrouw, woonachtig in

¹¹ De meeste Nederlanders die buiten het Koninkrijk wonen, vallen onder het Nederlandse burgerlijk recht. Alleen op een Nederlander, die vanuit een van de 6 Caribische eilanden buiten het Koninkrijk is gaan wonen, is het Caribisch familierecht (nog) van toepassing.

¹² Art. 1:204, onder e (oud periode 01.10.1998-01.04.2014) BW.

¹³ HR 19.01.2018, ECLI:NL:HR:2018:59 ; HR 21.12.2018, ECLI:NL:HR:2018:2377.

¹⁴ Het kan hierbij ook gaan om de artikel 17RWN-rechter. Zie HR 19.02.2016, ECLI:NL:HR:2016:293.

¹⁵ Een voorbeeld: een vierjarige niet-Nederlander is in 2012 erkend door een in Nederland wonende gehuwde Nederlandse man. In 2018 stelt een rechter alsnog vast dat op de datum van de erkenning tussen de man en het kind *'een nauwe persoonlijke betrekking bestond'* (alsnog toepassing van het toen geldende art. 1:204, eerste lid en onder e (oud) BW). Hierdoor voldoet de erkenning in 2012 achteraf gezien alsnog materieel aan de toen geldende wettelijke voorwaarden, is toch geen sprake van een nietige erkenning, waardoor het erkende kind sinds de datum van de erkenning de Nederlandse nationaliteit heeft.

¹⁶ HR 11.02.2011, ECLI:NL:HR:2011:BO7114: 'Het gaat hier om een uitzondering op de grond voor nietigheid van de erkenning en dat daarom niet alleen voor de aanwezigheid van de nietigheidsgrond maar ook voor het zich voordoen van de uitzondering *het tijdstip waarop de erkenning is gedaan, beslissend moet zijn.*' Idem Raad van State, 18.10.2017, 201603828/1/ A3, mbt een Nederlandse akte van erkenning dd 05.03.2001.

¹⁷ Een soort van vervangende toestemming achteraf.

¹⁸ HR 28.04.2006 (Vietnamese erkenning), ECLI:NL:HR:2006:AU9237.

¹⁹ In die periode gaf de RWN geen rechtsgevolg aan een erkenning door een Nederlandse man.

²⁰ Vgl. art. 4, 2e lid RWN.

²¹ HR 19.01.2018, ECLI:NL:HR:2018:59 ; HR 21.12.2018, ECLI:NL:HR:2018:2377.

Europees Nederland dan wel buiten het Koninkrijk²² en het wel of niet verkrijgen van het Nederlanderschap door het erkende kind: zie de Nederlandse Handleiding RWN en hieronder onder nummer 10 (schijnerkenning).

Let op! Als een Nederlander door het sluiten van een huwelijk in het buitenland bi- of polygaam is gehuwd dan krijgt een kind dat tijdens dat/die huwelijk(en) geboren is uit de tweede of volgende echtgenote niet door een buitenlandse [en evenmin door een Nederlandse] erkenning de Nederlandse nationaliteit.²³ Verrijging van de Nederlandse nationaliteit door een minderjarige als hier bedoeld, vindt pas plaats na een erkenning, die mogelijk is als geen sprake meer is van een bi- of polygame huwelijksituatie bij de Nederlander.

Ad b1) de erkenning is vóór 15 januari 2001 (Nederlandse Antillen) of 1 januari 2002 (Aruba) gedaan en de gehuwde man woonde ten tijde van de erkenning daar. Er gold een absoluut verbod voor een gehuwde man om een kind te erkennen.

Als de man voor de geboortedag van het erkende kind al meer dan 306 dagen was gehuwd, is de erkenning nietig. Het kind is geen Nederlander geworden. Of een rechter op enig moment heeft geoordeeld of nog oordeelt dat er 'family life ex art. 8 EVRM' dan wel 'een nauwe persoonlijke betrekking ex huidig art. 1:204 lid 1, sub e BWNA/Cur/SM ten tijde van de erkenning aanwezig was, leidt niet tot verkrijging van het Nederlanderschap. Uit de uitspraak van 19 januari 2018²⁴ van de Hoge Raad volgt: Volgens vaste rechtspraak van het EHRM kan aan art. 8 EVRM op zichzelf geen aanspraak op verkrijging van een bepaalde nationaliteit kan worden ontleend. Mede gelet op het belang van de rechtszekerheid dat wordt gediend door het stelsel van de RWN, gaat het de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te buiten om te beslissen in hoeverre de latere wetwijziging en de gevolgen die daaraan zijn verbonden voor de invulling van de weigeringsgrond van de openbare orde kunnen meebrengen dat (een) erkenning door (een) gehuwde man tijdens het voor hem geldende absolute erkenningsverbod tot gevolg heeft gehad dat ingevolge art. 4 (oud en huidig) RWN alsnog het Nederlanderschap is verkregen, hetzij op het tijdstip van de versoepeling van het voor hem geldende absolute erkenningsverbod, hetzij op enig tijdstip gelegen tussen de buitenlandse erkenning en de versoepeling van het voor hem geldende absolute erkenningsverbod, hetzij op enig tijdstip gelegen na de versoepeling van het voor hem geldende absolute erkenningsverbod. Het is aan de wetgever om te beslissen of een dergelijke ingrijpende inbreuk op het stelsel van de RWN gerechtvaardigd is en, zo ja, op welke wijze deze vorm dient te krijgen.

Ad b2) De erkenning is ná 15 januari 2001 (Nederlandse Antillen²⁵) of 1 januari 2002 (Aruba) gedaan en de gehuwde man woonde ten tijde van de erkenning daar. Er geldt een relatief verbod voor een gehuwde man om een kind te erkennen.

De erkenning heeft nationaliteitsgevolg als de erkenning voldoet aan de gestelde voorwaarden in het BWNA/BWA, te weten dat sprake is van een tijdige erkenning OF de erkenner heeft aangetoond –

22 De meeste Nederlanders die buiten het Koninkrijk wonen, vallen onder het Nederlandse burgerlijk recht. Alleen op een Nederlander, die vanuit een van de 6 Caribische eilanden buiten het Koninkrijk is gaan wonen, is het Caribisch familierecht (nog) van toepassing.

23 HR 19.05.2017, Oumaati, ECLI:NL:HR:2017:942. **Art. 3:40, eerste lid BW: Een rechtshandeling die door inhoud of strekking in strijd is met de goede zeden of de openbare orde, is nietig.** Dit geldt voor een erkenningsakte die gedurende de bigame huwelijksituatie is opgemaakt.

24 HR 19.01.2018, ECLI:NL:HR:2018:59.

25 Voor Nederlandse Antillen is na 10.10.2010 te lezen: Curaçao of Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius of Saba.

Checklist buitenlandse erkenning en Nederlanderschap

middels de daarvoor aangewezen instanties²⁶ – dat hij de biologische vader is OF tussen erkenner en kind bestaat een nauwe persoonlijke band hetgeen is vastgesteld²⁷ door een rechter. Als de buitenlandse erkenning toch als aanvaardbaar moet worden beoordeeld, is wel sprake van Nederlanderschapverkrijging door erkenning tijdens de minderjarigheid, tenzij de erkenning plaatsvond in de periode 01.04.2003-01.03.2009²⁸ of als na 01.03.2009 de erkende minderjarige tussen de 7 en 18 jaar oud is²⁹.

7 Onderzoek of het overgelegde stuk een door een daartoe bevoegde instantie overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgemaakte ‘aanvaarding/relatie van vaderschap van een kind’ bevat Het moet gaan om een (schriftelijke) onherroepelijke rechterlijke beslissing (art. 10:100 BW) of ‘een door een daartoe bevoegde instantie overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgestelde akte’ (art. 10:101 BW).

Niet ieder schriftelijk stuk is een ‘akte’.³⁰ Een akte is een officieel document. Het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering definieert een akte als: "*ondertekend geschrift, bestemd om tot bewijs te dienen*". Er zijn twee soorten akten: a) authentieke akten (door een bevoegd openbaar ambtenaar opgemaakt) en b) onderhandse akten (door particulieren opgesteld). Het Nederlandse IPR accepteert geen onderhandse akten.

Heeft het land waar het document vandaan komt een burgerlijke stand (of een daarmee vergelijkbare administratie) dan kunnen in beginsel alleen ‘erkenningen’ worden erkend indien de ‘erkenning’ is neergelegd in een door het daartoe bevoegde gezag opgesteld bewijsstuk (dus: een authentieke akte).³¹

- In de jurisprudentie is het bovenstaande genuanceerd en zijn gewoonterechtelijke erkenningen (alleen uit landen³² waar dat, ondanks het bestaan van een burgerlijke stand en de MvT, gebruikelijk is) toch te ‘erkennen’ als sprake is van bepaalde voorwaarden.³³ Dergelijke gewoonterechtelijke erkenningen zijn vatbaar voor erkenning in Nederland (alleen) ‘*als met voldoende zekerheid vaststaat dat naar buitenlands recht van het rechtsfeit of de rechtshandeling sprake is.*’ Hierbij geldt dat ‘*op degene die zich beroept op de*

²⁶ Circulaire legalisatie en verificatie van buitenlandse bewijsstukken betreffende de staat van personen, alsmede de toepassing van DNA-onderzoek van 16 december 2015.

²⁷ Hoge Raad 10 november 1989, NJ 1990/450.

²⁸ In die periode gaf de RWN geen rechtsgevolg aan een erkenning door een Nederlandse man.

²⁹ Vgl. art. 4, 2e lid RWN.

³⁰ Buitenlandse akten moeten bovendien zijn voorzien van legalisatie dan wel van apostille conform de geldende legalisatie- en apostilleverdragsregels.

³¹ De MvT bij Boek 10 BW meldt dat een erkenning die niet door een bevoegde instantie in een akte is neergelegd alleen in Nederland erkend kan worden indien er geen burgerlijke stand of daarmee vergelijkbare administratie bestaat in het desbetreffende land en waar een dergelijke erkenning als geldig wordt beschouwd. De toets vindt dan plaats op grond van artikel 10:95 tot en met 10:98 BW.

³² Thans is alleen Ghana (dit is al langer het geval) hiervan een voorbeeld. Bij iedere Ghanese geboorteakte waarop een Nederlandse man als vader staat, moet worden onderzocht op grond waarvan de man als vader is vermeld, tenzij sprake is van een huwelijk met de moeder. Dit is nodig omdat, anders dan het Ghanese positieve recht voorschrijft, ook een man die niet de geboorteaangifte is komen doen, als vader (door erkenning) op de geboorteakte wordt geregistreerd. Kan in dat geval worden bewezen dat de Nederlandse man inderdaad de geboorteaangifte zelf heeft gedaan, dan kan worden uitgegaan van een erkenning door de man van het kind. Kan in dat geval niet worden bewezen dat de Nederlandse man inderdaad de geboorteaangifte zelf heeft gedaan, dan is de geboorteakte dan niet overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgemaakt. In dit laatste geval kan op grond van alleen de geboorteakte niet worden uitgegaan van een afstammingsrelatie tussen de Nederlandse man en het kind. Dit betekent vervolgens dat aanvullend nog moet worden bewezen dat in Ghana sprake is geweest van een gewoonterechtelijke erkenning. Daarvoor moet worden bewezen dat is voldaan aan de vier eisen zoals gesteld in RvSt 15.03.2017, ECLI:NL:RVS:2017:678 | 201507002/1/A3.

³³ HR 19.02.2016 ECLI:NL:HR:2016:293 (Lintmeijer) en RvSt 15.03.2017, ECLI:NL:RVS:2017:678 | 201507002/1/A3.

gewoonterechtelijke erkenning de stelplicht en de bewijslast rust. (Er is dan dus geen authentieke akte. Een eventuele onderhandse akte wordt niet geaccepteerd).

8 Onderzoek welke voorwaarden in het desbetreffende land gelden om een kind rechtsgeldig te erkennen of te wettigen. Is aan die voorwaarden voldaan?

Indien de erkenning niet conform het toepasselijke buitenlands recht is geschied, is de erkenning niet vatbaar voor erkenning in Nederland (art. 100 lid 1b boek 10 BW).³⁴

Uitzondering in de praktijk op art. 100 lid 1b boek 10 BW

Naar het recht van de Dominicaanse Republiek kan alleen de biologische vader het kind erkennen. In de praktijk letten de Dominicaanse autoriteiten niet op deze voorwaarde. Naar Nederlands recht speelt biologisch vaderschap geen rol bij het erkennen van een kind. Dit leidt ertoe dat het wel of niet voldaan zijn aan deze Dominicaanse voorwaarde buiten beschouwing blijft als de erkenning moet worden beoordeeld in Nederland of een ander land van het Koninkrijk.³⁵

9 Voorts dient de moeder of het kind te hebben ingestemd met de erkenning, voor zover het toepasselijke (buitenlandse) recht dat vereist (artikel 10:101 lid 2 onder b BW).³⁶

10 Indien alle bovenstaande stappen zijn doorlopen, onderzoek dan de erkenning op een schijnhandeling (artikel 10:101 lid 2c BW).

Zijn er aanknopingspunten dat de erkenning is gedaan om enkel het Nederlandschap te verkrijgen of om adoptieregels te omzeilen? Gebrek aan bestendig gezinsleven met de erkende minderjarige is een aanwijzing voor een schijnerkenning.³⁷ Het opnemen van de erkende minderjarige in het gezin van de niet-biologische erkenner en zijn/haar partner (niet de moeder van de erkende minderjarige) is een aanwijzing van het omzeilen van de Nederlandse adoptie- of vreemdelingenwetgeving. Naast deze voorbeelden kan in een concrete zaak sprake zijn van andere feitelijkheden die tot het oordeel leiden dat sprake is van een (schijn)handeling, die niet is gericht op het vestigen van een familierechtelijke betrekking, maar die is bedoeld om bijvoorbeeld adoptie-, vreemdelingen- of nationaliteitsrechtelijke regels te omzeilen.

Tot slot

Indien sprake is van een buitenlandse erkenning die niet vatbaar is voor erkenning in Nederland (of elders in het Koninkrijk) dan kan de erkenning van het minderjarige kind worden overgedaan in Nederland (of elders in het Koninkrijk) naar Nederlands recht of het recht van het betreffende eiland.

Achtergrondinformatie

Wetsgeschiedenis internationaal privaatrecht (ipr)

Artt. 10:100 en 10:101 BW (van 2003 tot 1 januari 2012 de artt. 9 en 10 Wet conflictenrecht afstamming) betreffen de regels op basis waarvan in Nederland een in het buitenland tot stand

³⁴ Zie een Kameroense erkenning: ECLI:NL:RBDHA:2014:5468.

³⁵ Standpunt van de Staat (24.11.2010): Het enkele feit dat de erkenner niet daadwerkelijk de biologische vader van het kind is, terwijl dat volgens de Dominicaanse regelgeving formeel wel wordt vereist, vormt op zichzelf onvoldoende reden voor de stelling dat geen rechtsgeldige erkenning heeft plaatsgevonden. Volgens huidige inzichten is het volgens Dominicaans recht in beginsel weliswaar de bedoeling dat de werkelijke (biologische) vader van de kinderen erkent, maar dit is geen vereiste sine qua non en dit feit wordt ook niet gecontroleerd door de ambtenaar van de burgerlijke stand bij het afleggen van de verklaring door de erkenner. Daarom staat de familierechtelijke betrekking tussen de erkenner en het kind vast volgens het Dominicaanse recht. Deze band wordt slechts verbroken door een eventuele procedure tot ontkenning van het vaderschap of een vernietiging van de akte van erkenning.

³⁶ Zie ECLI:NL:RBDHA:2013:CA3162.

³⁷ Zie een Surinaamse schijnerkenning: ECLI:NL:RBSGR:2011:BU7611.

gekomen afstammingsrelatie kan worden erkend als rechtsgeldig voor de toepassing van het Nederlandse recht. Deze regels gelden altijd voor afstammingsrelaties die na 1 januari 2003 in het buitenland zijn vastgesteld of gewijzigd (art. 10:102 BW, voorheen art. 11 Wet conflictenrecht afstamming). Voor 2003 gold op dit gebied ongeschreven recht. Dat ongeschreven recht is de basis geweest voor hetgeen in 2003 is gecodificeerd. Voor in het buitenland voor 2003 tot stand gekomen afstammingsrelaties, die nu nog moeten worden beoordeeld, geldt dat de huidige regels 'richtinggevend (zijn) voor de beoordeling van feiten, rechtshandelingen en beslissingen die zich vóór de inwerkingtreding van de Wet conflictenrecht afstamming hebben voorgedaan'.³⁸

Op grond van jurisprudentie zijn de artt. 10:100 en 10:101 BW analoog toe te passen bij het beoordelen van een buitenlandse erkenningsakte en de betrokkene woonde ten tijde van die erkenning op één van de eilanden³⁹.

Wetteksten erkenningsartikelen nationaliteitsrecht

RWN 01.01.1985-01.04.2003

Artikel 4

1. Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling die door een Nederlander wordt erkend.
2. Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling die zonder erkenning door wettiging het kind wordt van een Nederlander.
3. Het kind van degene die door erkenning of door wettiging het Nederlanderschap verkrijgt, deelt in die verkrijging.

Geen artikel RWN 01.04.2003-01.03.2009

Erkenning [en evenmin wettiging zonder erkenning] van een minderjarige vreemdeling heeft geen Nederlanderschapgevolg.

RWN 01.03.2009-heden

Artikel 4

- 1 *In afwijking van [artikel 3](#) wordt Nederlander het kind van een persoon van wie het ouderschap gerechtelijk wordt vastgesteld, indien het kind op de dag van de uitspraak in eerste aanleg minderjarig was en de ouder op de in de volgende zin bedoelde dag Nederlander is, of, indien deze is overleden, op de dag van overlijden Nederlander was. Betreft het een Nederlandse uitspraak dan verkrijgt het kind het Nederlanderschap op de eerste dag na een periode van drie maanden, te rekenen van de dag van de uitspraak in eerste aanleg of, indien binnen deze periode hoger beroep is ingesteld, van drie maanden, te rekenen van de dag van de uitspraak in hoger beroep, dan wel, indien binnen deze laatste periode beroep in cassatie is ingesteld, op de dag van de uitspraak in cassatie. Betreft het een buitenlandse rechterlijke uitspraak dan verkrijgt het kind het Nederlanderschap op de dag waarop deze uitspraak kracht van gewijsde heeft gekregen.*
- 2 Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling die na zijn geboorte en voor de leeftijd van zeven jaar door een Nederlander wordt erkend.
- 3 Nederlander wordt de minderjarige vreemdeling die zonder erkenning door wettiging het kind wordt van een Nederlander.
- 4 Door erkenning wordt ook Nederlander de minderjarige vreemdeling die na zijn geboorte wordt erkend door een Nederlander, die zijn biologische ouderschap bij of binnen de termijn van één jaar na de erkenning aantoont.

38 Kamerstukken II 2009-2010, 32 137, nr. 3, p. 60-61; vgl. ook HR 13 juli 2001, ECLI:NL:HR:2001:ZC3630, NJ 2002/215.

39 Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curacao, St. Maarten en van Bonaire, St. Eustatius en Saba, beschikking van 10 juni 2016, GH 76229 - HAR 52/15, beschikking van 27 september 2016, GH 76497 - HAR 59/15, beschikking van 3 maart 2017, GH 76493 - HAR 58/15

Checklist buitenlandse erkenning en Nederlanderschap

5 Kinderen van de minderjarige vreemdeling die op grond van het eerste, derde of vierde lid het Nederlanderschap verkrijgt, delen in die verkrijging.

6 Bij of krachtens algemene maatregel van rijksbestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het in het vierde lid bedoelde bewijs.

Wetteksten erkenningsartikelen burgerlijke wetboeken

A) absolute verbod voor een gehuwde man om een kind te erkennen

Nederland tot 1 april 1998

Art. 224 Boek I BW.

1. Een erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

b. door een gehuwde man, wiens huwelijk meer dan 306 dagen voor de geboortedag van het kind is voltrokken;

Nederlandse Antillen tot 15 januari 2001

Art. 330,1,b BWNA.

1. Een erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

b. door een gehuwde man, wiens huwelijk meer dan 306 dagen voor de geboortedag van het kind is voltrokken;

Aruba tot 1 januari 2002

Art. 330,1,b BWA.

1. Een erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

b. door een gehuwde man, wiens huwelijk meer dan 306 dagen voor de geboortedag van het kind is voltrokken;

B) relatieve verbod voor een gehuwde man om een kind te erkennen

Nederland van 1 april 1998 tot 1 april 2014

art. 1:204 lid 1, aanhef en onder e, BW.

1. De erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

e. door een op het tijdstip van de erkenning met een andere vrouw gehuwd man, tenzij de rechtbank heeft vastgesteld dat aannemelijk is dat tussen de man en de moeder een band bestaat of heeft bestaan die in voldoende mate met een huwelijk op één lijn valt te stellen of dat tussen de man en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat;

Nederlandse Antillen na 15 januari 2001 tot heden

Art. 1:204 lid 1, aanhef en onder e, BWNA (oud); nu art. 1:204 lid 1, aanhef en onder e, BW van Sint Maarten (hierna: BWSM)).

1. De erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

(...)

(e) na het verstrijken van de wettelijke termijn van aangifte van de geboorte van het kind, tenzij aannemelijk is dat de man de biologische vader van het kind is of dat tussen de man en het kind een nauwe persoonlijke betrekking is ontstaan;"

Aruba na 1 januari 2002 tot heden

Art. 1:204 lid 1, aanhef en onder e, BWA.

1. De erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

(...)

(e) na het verstrijken van de wettelijke termijn van aangifte van de geboorte van het kind, tenzij aannemelijk is dat de man de biologische vader van het kind is of dat tussen de man en het kind een nauwe persoonlijke betrekking is ontstaan;"

C) geen verbod voor een gehuwde man of een gehuwde vrouw om een kind te erkennen

Nederland sinds 01.04.2014.

art. 1:204 lid 1, BW.

De erkenning is nietig, indien zij is gedaan:

- a. door een persoon die krachtens [artikel 41](#) geen huwelijk met de moeder mag sluiten of krachtens artikel 80a, zesde lid, geen geregistreerd partnerschap met de moeder mag aangaan;
- b. door een minderjarige die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt;
- c. indien het kind de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de moeder of de vader;
- d. zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het kind van twaalf jaren of ouder;
- e. terwijl er twee ouders zijn.

Let op! Als een Nederlander door het sluiten van een huwelijk in het buitenland bi- of polygaam is gehuwd dan krijgt een kind dat tijdens dat/die huwelijk(en) geboren is uit de tweede of volgende echtgenote niet door een buitenlandse [en evenmin door een Nederlandse] erkenning de Nederlandse nationaliteit.⁴⁰ Verkrijging van de Nederlandse nationaliteit door een minderjarige als hier bedoeld, vindt pas plaats na een erkenning, die mogelijk is als geen sprake meer is van een bi- of polygame huwelijkssituatie bij de Nederlander.

Ministerie van Justitie en Veiligheid (DMB/IND/februari 2019)

40 HR 19.05.2017, Oumaati, ECLI:NL:HR:2017:942. **Art. 3:40, eerste lid BW: Een rechtshandeling die door inhoud of strekking in strijd is met de goede zeden of de openbare orde, is nietig.** Dit geldt voor een erkenningsakte die gedurende de bigame huwelijkssituatie is opgemaakt.